

Union Føreropplæring AS

Dronningensgate 95
4610 Kristiansand S

Deres ref.:

Vår ref.: 2006/1693 - 2
MAB SODR 551.2

Saksbeh.:

Dato: 10.01.2007

■ Avgjørelse A2007-2 - Union Føreropplæring AS - konkurranselovens § 12 jf. § 10 - avslag på anmodning om å gripe inn mot trafikkopplæring ved Blomdalen skole

Konkurransetilsynet viser til Deres klage av 21. september 2006.

Ifølge klagen har kjøreskoler i Mandal og Lindesnes inngått avtale som blant annet går ut på å benytte ens priser overfor skolevesenet. De ber derfor Konkurransetilsynet vurdere hvorvidt denne avtalen er forenlig med gjeldende konkurranselovgivning.

Sakens bakgrunn

Klager er Union Føreropplæring AS (UFO) i Kristiansand, avdeling Mandal Trafikkskole. Mandal Trafikkskole ble i 2003 en del av Union Føreropplæring AS.

UFO opplyser at foretaket våren 2006 ble forespurt om å samarbeide med andre kjøreskoler ved å tilby trafikalt grunnkurs ved Blomdalen skole i Mandal. På bakgrunn av ordlyden som skulle regulere samarbeidet, opplyser klager at man valgte å svare på denne henvendelsen ved å påpeke forhold som var uheldige og ikke forenlig med god forretningsskikk. UFO anførte i orienteringsmøte med Blomdalen Skole at de ikke ønsket å delta i en kartellignende avtale og opplyser at de deretter ble utestengt fra videre samarbeid.

Konkurransetilsynet har innhentet opplysninger fra Blomdalen skole, som opplyser at de i flere år har tilbudt mopedopplæring til elever ved skolen. Samtlige tre kjøreskoler i Mandal og Lindesnes, herunder Mandal Trafikkskole, har i disse årene deltatt i kjøreopplæringen. Ved oppstart av ordningen var kjøreopplæring et eget valgfag, men etter endringer i undervisnings-planen er det nå en frivillig ordning.

Skolen opplyser at den årlig inviterer samtlige kjøreskoler i området til en orientering om skolens undervisningsopplegg for mopedopplæring. På disse møtene orienteres det om hvordan skolen ønsker å gjennomføre undervisningen, samt at det forhandles med kjøreskolene om selve gjennomføringen. Skolen setter som krav at kjøreskolene som er med på ordningen må ha like priser, både for det trafikale grunnkurset, mørkekjøringen og mopedkjøringen med veiledning. Skolen setter også som betingelse at prisene ikke skal endres i løpet av skoleåret. Dette er gjort for at elever som velger denne undervisningen skal vite hva de har å forholde seg til. Blomdalen skole forhandler med kjøreskolene i fellesskap, og etter forhandling har man kommet fram til priser som både kjøreskolene og ungdomsskolen har akseptert. Skolen har i disse forhandlingene lagt til grunn

at prisene som blir tilbudt gjennom skolens undervisning, skal ligge under markedspris. Dette begrunnes med at kjøreskolene ved denne avtalen blir fritatt for noe av det administrative arbeidet.

Konkurransetilsynet har fra klager fått oversendt referat fra mopedmøte 06.04.06, der Blomdalen skole og kjøreskolene deltok. I punkt 2 i referatet er avtalen gjengitt. Her fremgår blant annet hvilke priser som skal benyttes. Disse prisene er lavere enn markedsprisene.

På bakgrunn av klagen har Konkurransetilsynet foretatt en vurdering av om det anførte forhold er i strid med konkurranseloven § 10.

Konkurransetilsynets vurdering

Konkurranseloven § 10 forbyr enhver avtale mellom foretak, enhver beslutning truffet av sammenslutninger av foretak og enhver form for samordnet opptreden som har til formål eller virkning å hindre, innskrenke eller vri konkurransen. For at forbudet i § 10 skal anses for å være overtrådt må det for det første foreligge en eller annen form for avtale eller samarbeid mellom to eller flere uavhengige foretak. Dernest må samarbeidet ha et konkurransebegrensende formål eller en slik virkning. I tillegg må konkurransen påvirkes merkbart. Merkbarhetskriteriet fremgår ikke direkte av lovens ordlyd, men har blitt innfortolket i praksis.¹ Bestemmelsen har samme innhold som EØS-avtalen artikkel 53 og EF-trakten artikkel 81. Praksis knyttet til tolkningen av disse bestemmelsene vil således være relevant ved anvendelsen av § 10. Vilkårene i § 10 første ledd er kumulative. Det betyr at alle vilkårene i bestemmelsen må være oppfylt for at den skal komme til anvendelse.

Klager anfører at avtalen mellom kjøreskolene og Blomdalen skole innebærer at kjøreskolene samarbeider, altså et horisontalt samarbeid. For at det skal kunne konstateres et brudd på § 10 i denne saken må det foreligge en avtale eller et samarbeid mellom to eller flere trafikkskoler, som har til formål eller virkning å begrense konkurransen. Slik saken fremstår, foreligger det neppe holdepunkter for å si at aktørene i markedet har inngått slike konkurransebegrensende avtaler eller har inngått i et slikt samarbeid. Konkurransetilsynets foreløpige undersøkelser tyder på at avtalen mellom kjøreskolene og Blomdalen skole er et resultat av kjøp av tjenester etter forhandling, hvor Blomdalen skole som forhandlingspart setter sine vilkår i avtalen med kjøreskolene. Det foreligger ikke opplysninger som gjør det trolig at det foreligger noen form for samordning av kjøreskolenes opptreden forut for forhandlingene. På bakgrunn av de foreliggende opplysninger er det lite sannsynlig at det foreligger en overtredelse av konkurranseloven § 10.

Konkurransetilsynet finner på denne bakgrunn ikke å kunne prioritere ressurser til ytterligere undersøkelser i saken, og den blir derfor avsluttet fra tilsynets side.

Avgjørelsen kan påklages, jf. konkurranseloven § 12 tredje ledd. Fristen for å klage er tre uker. En eventuell klage stiles til Fornyings- og administrasjonsdepartementet, men sendes Konkurransetilsynet. Forøvrig vises til vedlagte skjema "Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak".

Vi gjør for øvrig oppmerksom på at foretak som mener seg rammet av en overtredelse av konkurranseloven § 10 eller § 11 selv kan forfølge saken ved å reise sak for domstolene. Man er således normalt ikke avhengig av at Konkurransetilsynet skal involvere seg i saken og eventuelt gripe inn for å kunne beskytte seg mot en overtredelse.

¹ Ot. prp. nr. 6 (2003-2004) på side 225.

Kopi; Blomdalen skole, Kallhammerv. 2 A, 4514 Mandal